

Nr 711.

Av herrar **Gustafson** i Göteborg och **Dahlén**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 208, angående det administrativa handhavandet av sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna, m. m.*

I proposition nr 208 angående det administrativa handhavandet av sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna behandlas även frågan om högsta besvärinstans för nämnda försäkringsformer.

Utredningsmannen, förre landshövding Karl Levinson, hade föreslagit, att försäkringsrådet skulle vara högsta besvärinstans för såväl yrkesskadeförsäkring som sjukförsäkring. Som motivering för sitt förslag anförde han i huvudsak följande:

Sedan de båda försäkringsgrenarna i materiellt avseende samordnats, kan det givetvis uppkomma frågor, som berör såväl den ena som den andra försäkringsgrenen. Det måste därför framstå såsom ett önskemål av betydande vikt att samma instanser prövar klagomål inom båda försäkringsgrenarna. Vid behandlingen av spörsmålet om ordnandet av tillsynen över sjukförsäkringen har såsom alternativ till den nuvarande provisoriska anordningen diskuterats möjligheten och lämpligheten av att samordna tillsynen över sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna antingen genom att ansluta tillsynen över förstnämnda försäkring till försäkringsrådet eller genom att förlägga tillsynsverksamheten beträffande båda försäkringsgrenarna till ett för ändamålet nyinrättat organ. Härvid har förutsatts, att detta organ jämväl skulle vara besvärinstans i förhållande till såväl sjukkassorna som yrkesskadeförsäkringsinrättningarna. Av skäl som angivits i nämnda sammanhang har intetdera alternativet kunnat rekommenderas utan den nuvarande ordningen i berörda hänseende ansetts böra tills vidare bibehållas. Av detta ståndpunktstagande följer, att riksförsäkringsanstalten såsom tillsynsmyndighet över sjukförsäkringen får omhänderha prövningen av besvär över sjukkassornas beslut. Om således någon ändring på denna punkt inte föreslås i detta sammanhang, synes däremot en sådan påkallad i vad gäller stadgandet i 103 § i sjukförsäkringslagen att talan mot tillsynsmyndighetens beslut, där denna myndighet ger tillstånd till beslutets överklagande, skall fullföljas hos Konungen.

Då försäkringsrådet är enda besvärinstans för yrkesskadeförsäkringen, skulle bibehållandet av nyssnämnda stadgande innebära, att inte ens den högsta besvärinstansen bleve gemensam för de bägge försäkringsgrenarna. Att detta inte vore tillfredsställande framgår av vad ovan sagts därom att fall kan uppkomma som berör dem båda. I dylikt fall skulle det rent av kunna inträffa, att samma fråga bleve föremål för prövning hos såväl den ena som den andra högsta instansen och att avgörandet härvid

utfölle olika. Till förebyggande av sådana konsekvenser synes berörda stadgande i sjukförsäkringslagen böra ändras därhän, att klagan över tillsynsmyndighetens beslut må föras hos försäkringsrådet. Den samordning av besvärspövrningen i högsta instans som härigenom åvågbringas kan för övrigt sägas ligga i linje med den i andra sammanhang ifrågasatta längre gående reform, som skulle innebära inrättande av en för olika socialförsäkringsgrenar gemensam högsta instans — ett spörsmål varpå förevarande utredning enligt sina direktiv ej har att närmare ingå.

De hörda remissinstanserna hade icke i något fall invändningar mot utredningsmannens förslag på denna punkt. Trots detta hävdar departementschefen att besvär över tillsynsmyndighets beslut skall avgöras av Kungl. Maj:t i statsrådet. Som skäl härför an knyter han till vad som uttalades vid tillkomsten av lagbestämmelserna rörande klagorätten över tillsynsmyndighetens beslut vid beslutet om sjukförsäkringens införande år 1946. Där angavs att särskilt under de första åren efter lagens ikraftträdande det syntes vara av vikt, att chefen för socialdepartementet bleve i tillfälle att följa tillämpningen av lagen.

Flera skäl talar emot denna ståndpunkt. Som utredningsmannen framhåller, vore det olämpligt att ha två skilda högsta besvärinstanser för yrkesskadeförsäkringen och sjukförsäkringen, försäkringsrådet respektive Kungl. Maj:t. Icke sällan torde bedömningarna i ett fall komma att gripa in i båda försäkringsformerna. Det torde då bliva svårt att åstadkomma en enhetlig bedömning. Utvägen att Kungl. Maj:t skall i vissa fall förfråga sig hos försäkringsrådet är ingen helt lycklig lösning. Därtill kommer, att genom den ändrade gränsdragningen mellan försäkringsformerna skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag vissa ärenden som nu underställas försäkringsrådet *överföras* till Kungl. Maj:t. Att åtskilligt talar mot ett sådant förhållande torde vara uppenbart.

Det är givetvis angeläget att vederbörande departementschef får möjligheter att följa lagtillämpningen. Detta behöver dock icke innebära, att han skall vara högsta besvärinstans. Vid lagtillämpningen torde det säkerligen visa sig att vissa formuleringar i lagen är mindre lämpliga och därför måste ändras. Det åligger givetvis statsmakterna att vidtaga dessa ändringar. I första hand blir det därvidlag departementschefen som har anledning följa utvecklingen med uppmärksamhet. Om försäkringsrådet får avgöra besvärspövrningarna, kan detta icke omöjliggöra departementschefens bedömning av lagens konsekvenser.

Ett överflyttande av besvåren till försäkringsrådet utökar dettas arbetsområde, varför en undersökning av personalbehovet måste äga rum. Eftersom besvåren under alla omständigheter måste prövas, har man anledning att undersöka om motsvarande minskning av socialdepartementets per-

sonal kan äga rum. En undersökning av personalbehovet hos försäkringsrådet har också av annan anledning förebådats av departementschefen.

Det lämpligaste synes vara att riksdagen begär förslag till ändringar nästa år i här berörda avseenden i lagen samt om de förändringar i personalhänseende, som kan bli nödvändiga.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 208 måtte begära dels förslag till nästa års riksdag av sådan art, att försäkringsrådet blir högsta besvärsinstans för såväl yrkesskadeförsäkring som sjukförsäkring samt dels förslag om därmed följande eventuella personalförändringar.

Stockholm den 19 oktober 1954.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Olle Dahlén.
